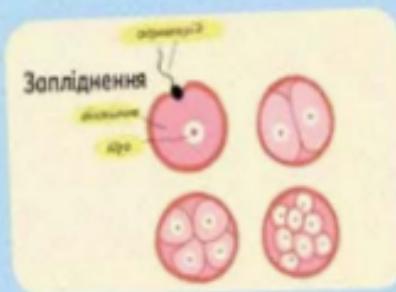

Хлопчик чи дівчинка?

Життя починається і зароджується з любовного з'язку між чоловіком і жінкою.

Коли чоловік і жінка кохаються, статеві органи чоловіка виділяють мільйони сперматозоїдів, які містяться в спермі. Вони рухаються до яйцеклітини жінки. Якщо сперматозоїд проникає в яйцеклітіну, відбувається запліднення та формується зигота. Потім вона ділиться на різні клітини, з яких у майбутньому утворяться органи дитинки.

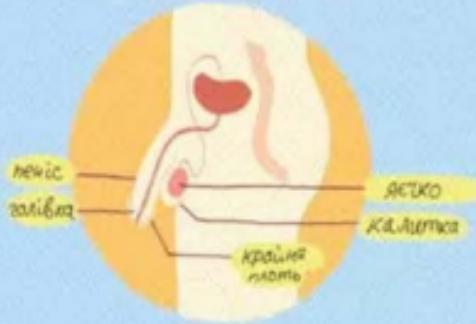
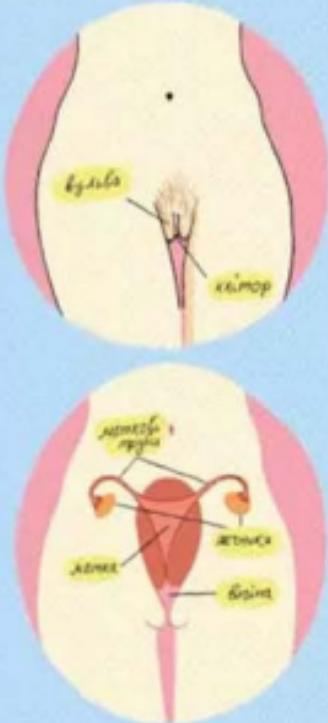

1. Сперматозоїд: чоловіча репродуктивна клітина.
2. Яйцеклітіна: жіноча репродуктивна клітина.
3. Клітина: Це найменша одиниця людського тіла. Кожен з нас має їх мільйони. У різних клітинах різні функції: деякі утворюють шкіру, інші — кістки.
4. Хромосоми: Вони є в кожній клітині та містять інформацію про людину (колір очей і волосся, стать тощо).

Від чого залежить стать дитини? У кожному сперматозоїді міститься 22 хромосоми⁴, а також одна статева хромосома, яка може бути Х або Y. У яйцеклітині також 22 хромосоми, плюс одна статева хромосома — завжди X. Якщо у сперматозоїді, який зливався з яйцеклітіною, є хромосома X — дитина буде дівчиною. Якщо хромосома Y — хлопчиком.

Статеві органи

Жіночі статеві органи складаються із зовнішньої та внутрішньої частин. Зовнішня частина, вульва, включає великий статеві губи, за якими ховаються малі статеві губи, вагінальний отвір, отвір уретри та клітор. До внутрішніх статевих органів належать піхва, матка, маткові труби та яєчники.

Дівчатка народжуються із запасом яйцеклітин, які містяться в яєчниках. Щомісяця яєчники у жінок виділяють яйцеклітіну, і, якщо відбувається запліднення, зародок закріплюється в матці. Саме у матці під час вагітності росте дитина.

Ласки

Коли людина погладжує статеві органи, вона відчуває задоволення. Такий інтимний акт називається мастурбацією. Це роблять на самоті.

Чоловічі статеві органи складаються із зовнішньої та внутрішньої частин.

Зовнішні чоловічі статеві органи складаються з пеніса та мошонки, або калітки. Всередині калітки містяться яєчка. Округлий кінчик пеніса – голівка. Його захищає капюшон шкіри, який називається крайньою плоттю. Яєчка щосекунди виробляють тисячі сперматозоїдів, що живуть кілька днів. Рідина, в якій містяться сперматозоїди, називається спермою.

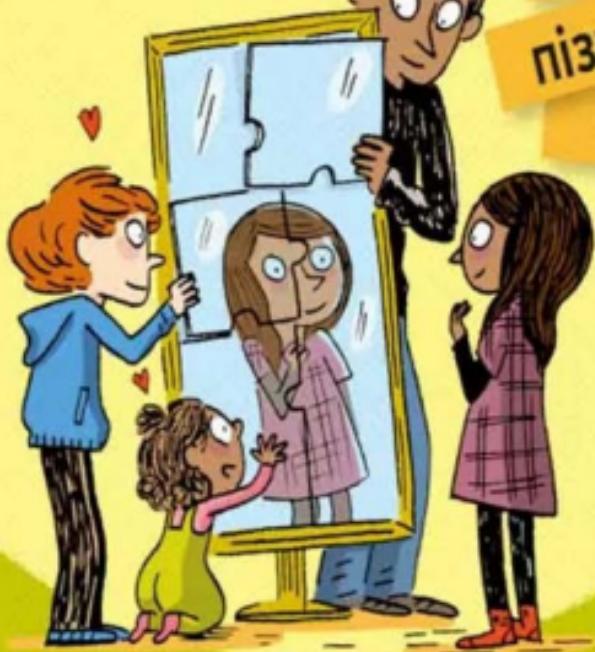
Що таке обрізання?

З медичних чи гігієнічних причин можна обрізати крайню плоть і залишити голівку відкритою. Цю операцію під назвою «обрізання» робить лікар.

Також це релігійна традиція юдеїв і мусульман.

Хто я?

Як
пізнати
себе

«Люстерко, скажи скоріше...»

Часом дивишся на себе у дзеркало й відчуваєш невпевненість у своїй зовнішності. Ти ретельно підбираєш одяг на вихід чи до школи, зважаєш на зачіску й форму окулярів. Ви з друзями любите говорити про моду. Уважно ставтися до своєї зовнішності – цілком природно і важливо як для дівчат, так і для хлопців!

Що тобі кажуть інші?

Коли ти дивишся у дзеркало, бачиш свою зовнішність. Також ти дізнаєшся про себе через сприйняття та реакції інших людей – батьків, друзів, вчителів, коханих людей.

Не будь «нарцисом»!

Можна любити свою зовнішність, але не варто захоглюватися нюю надмірно, як це сталося з Нарцисом, який закохався у власне віддзеркалення.

Різниця між образом і справжнім «я»

Образ – це те, як нас бачать інші. Людина може здаватися спортивною, кохетливою, веселою чи серйозною... Вона також може мати вигляд, який зовсім не збігається з тим, що у неї в душі. Тоді стосунки з іншими стають складнішими.

Власне «я» – це серце нашої ідентичності. Це ключ до нашого існування, який складно визначити чітко. Це те, що ми цінуємо у друзях. У підлітковому віці наша особистість швидко змінюється, через що можуть мінятися і наші стосунки з іншими людьми. Це і є життя.

Розповідати чи не розповідати, хто ти, — твоя справа. У тебе може бути щось особисте, про що іншим розказувати не потрібно.

Мода

Деякі люди вдягаються з ніг до голови у дизайнерський одяг або завжди пильно стежать за модою. Вони сподіваються привернути увагу. Але через це іноді складно зрозуміти, хто ж вони насправді. Таке ставлення підживлюють компанії та бренди. Вони спонукають молодь споживати все більше і більше. Це і є мета реклами.

Як гадаєш,
тобі вдасться
дотримуватися
балансу?

Друзі

Друзі мають велике значення, і з дорослішанням стають все важливішими. Вони потрібні тобі так само, як і батьки й рідні. Дружба допомагає розвиватися.

Хто такий друг чи подруга?

Це людина, якій можна розповісти все! Ви годинами обговорюєте важливі речі... чи не дуже важливі. Ви добре одне одного розумієте, ділитеся таємницями чи дрібницями. Ви одне одному довірюєте. Ви разом смієтесь. Ви організовуєте ігри з іншими друзями.

Дружба вимагає зусиль!

Щоб знайти друзів, потрібно розкритися, відкрити своє серце. Можна хотіти й побудувати на самоті — погратися, почитати чи послухати музику. Але в якусь мить починаєш розуміти, що самотність — це нелегко. Іноді, щоб почуватися добре, нам потрібні інші.

Час із друзями дарує відчуття щастя і повноти життя.

Іноді ми сваримося з друзями, але потім миримося.

Телебачення

Коли дивишся телевізор, здається, що поруч із тобою хтось є, що ти займаєшся чимось цікавим. Але якщо ти не відриваєшся від екрана, знайти нових друзів буде складно.

Коли ми різні

Людям іноді важко порозумітися, усі такі різні: різний згіст, колір шкіри, одяг, смаки й характери.

Однак якщо ви з другом чи подругою занадто схожі, може стати нудно. А якщо ви різні, можна постійно дізнатися про людину щось нове й дивуватися.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Друзі онлайн

Тобі уже вдалося зауважити, що ваше спілкування відрізняється? Що тобі більше подобається? Чому?

У реальному житті ти ділишся з друзями справжніми переживаннями, чуєш їхній голос, бачиш, як вони рухаються, посміхаються, помічаєш їхні реакції... Місця, де ви щось пережили разом, нагадують вам про спільні пригоди, і ви з радістю туди повертаєтесь.

Відеогри

Є відеогри, в які можна гратися разом чи онлайн. Можна бути знайомими з іншими гравцями або це можуть бути зовсім нові для тебе люди. Спілкування з цими віртуальними приятелями не завжди переростає у щось таке ж важливе, як дружба з людьми із «реального світу».

Яка різниця між друзями, яких ти бачиш у школі, та «друзями» онлайн?

Щоб уникнути негативного досвіду й небезпеки в інтернеті, потрібно дотримуватися певних правил:

1. Нікому не розповійдай своє прізвище, адресу, номер телефону чи пароль.
2. Важливо пом'ятати про обережність із людьми, з якими ви не зустрічалися насправді. Це може бути людина з поганими намірами.
3. Деякі сайти жорстокі, і дітям не можна на них заходити. Однак часом тобі можуть трохи трапитися картинки з порнографічних сайтів, навіть якщо ти їх не шукаєш. Вони не показують справжніх стосунків між чоловіками і жінками. Цілком нормально, якщо тобі незручно чи неприємно бачити такі картинки, і цих почуттів не варто соромитися. Якщо відчуваєш потребу, обговори побачене з дорослими.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>